

SOẠN BÀI TỔNG KẾT TỪ VỰNG (LUYỆN TẬP TỔNG HỢP)

Soạn bài tổng kết từ vựng - Luyện tập tổng hợp của Đọc Tài Liệu giúp bạn trả lời câu hỏi trang 158 và 159 SGK Ngữ văn 9 tập 1

Tài liệu **hướng dẫn soạn bài tổng kết từ vựng (luyện tập tổng hợp)** được Đọc Tài Liệu biên soạn sẽ giúp các bạn trả lời tốt các câu hỏi tại trang 158 và 159 sách giáo khoa Ngữ văn 9 tập 1.

Cùng tham khảo...

1 - Trang 158 SGK

So sánh hai dị bản của câu ca dao:

- *Râu tôm nấu với ruột bầu*

Chồng chan vợ húp gật đầu khen ngon.

- *Râu tôm nấu với ruột bù*

Chồng chan vợ húp gật gù khen ngon.

Cho biết trong trường hợp này, gật đầu hay gật gù thể hiện thích hợp hơn ý nghĩa cân biểu đạt. Vì sao ?

Trả lời

Gật gù mang tính biểu cảm hơn gật đầu. Gật gù là từ tượng hình gợi động tác gật nhẹ và nhiều lần, thể hiện sự đồng tình tán thưởng cao. Câu ca dao không chỉ cho thấy món ăn ngon mà còn nói lên tình vợ chồng hoà hợp.

2 - Trang 158 SGK

Nhận xét cách hiểu nghĩa từ ngữ của người vợ trong truyện cười sau đây:

Chồng vừa ngồi xem bóng đá vừa nói:

- *Đội này chỉ có một chân sút, thành ra mấy lần bỏ lỡ cơ hội ghi bàn.*

Vợ nghe thấy thế liền than thở:

- Rõ khổ! Có một chân thì còn chơi bóng làm gì cơ chứ!

Trả lời

Câu chuyện cho thấy người vợ không hiểu ý chồng do không hiểu cách nói chỉ có một chân sút (chỉ thuận một chân).

3 - Trang 158/159 SGK

Đọc đoạn thơ sau và trả lời câu hỏi.

Áo anh rách vai

Quân tôi có vài mảnh vá

Miệng cười buốt giá

Chân không giày

Thương nhau tay nắm lấy bàn tay.

Đêm nay rừng hoang sương muối

Đứng cạnh bên nhau chờ giặc tới

Đầu súng trăng treo.

(*Chính Hữu, Đông chí*)

Trong các từ *vai, miệng, chân, tay*, đâu ở đoạn thơ, từ nào được dùng theo nghĩa gốc, từ nào được dùng theo nghĩa chuyển? Nghĩa chuyển nào được hình thành theo phương thức ẩn dụ, nghĩa chuyển nào được hình thành theo phương thức hoán dụ?

Trả lời

Các từ *miệng, chân, tay* được dùng theo nghĩa gốc. Từ *vai* (trong Áo anh rách vai), *đầu* (Đầu súng trăng treo) được dùng theo nghĩa chuyển. Từ *vai* được dùng theo phương thức hoán dụ (vai người → vai áo), từ *đầu* được dùng theo phương thức ẩn dụ (đầu người → đầu súng, lấy nét nghĩa "phần phía trên").

4 - Trang 159 SGK

Vận dụng kiến thức đã học về trường từ vựng để phân tích cái hay trong cách dùng từ ở bài thơ sau:

Áo đỏ em đi giữa phố đông

Cây xanh như cũng ảnh theo hồng

Em đi lửa cháy trong bao mắt

Anh đừng thành tro, em biết không ?

(Vũ Quần Phương, Áo đỏ)

Trả lời

Gợi ý: thử đặt các từ *đỏ, xanh, hồng, lửa, cháy, tro* vào các trường từ vựng và xem các từ vựng đó có quan hệ với nhau như thế nào (giữa sự cháy và màu sắc, sự biến đổi do sự cháy tạo nên), từ đó thấy tình yêu mãnh liệt của chàng trai.

5 - Trang 159 SGK

Đọc đoạn trích sau và trả lời câu hỏi [...]

Các sự vật và hiện tượng trên được đặt tên theo cách nào (đặt từ ngữ mới để gọi riêng sự vật, hiện tượng đó hay dùng từ ngữ đã có sẵn theo một nội dung mới)? Hãy tìm năm ví dụ về những sự vật, hiện tượng được gọi tên theo cách dựa vào đặc điểm riêng biệt của chúng.

Trả lời

Các sự vật, hiện tượng được đặt tên theo cách: dùng từ ngữ có sẵn để gọi tên sự vật mới (dựa theo đặc điểm, tính cách của nó): rạch có nhiều cây Mái Giầm → rạch Mái Giầm.

- Các ví dụ về những sự vật được gọi tên theo đặc điểm: cá kiếm, cá chuồn, chè móc câu, ong ruồi, dưa bở, mướp hương...

6 - Trang 159 SGK

Truyện cười sau đây phê phán điều gì?

Một ông sinh chữ bắt chọt lên con đau ruột thừa. Bà vợ hốt hoảng bảo con:

- Mau đi gọi bác sĩ ngay!

Trong cơn đau quặn quại, ông ta vẫn gượng dậy nói với theo:

- Đừng... đừng gọi bác sĩ gọi cho bố đóc tờ!

(Theo Truyện cười dân gian)

Trả lời

Vi sinh chữ cho nên anh ta dùng đóc tờ là thay cho bác sĩ thể hiện sự kiêu cách), gọi đóc tờ thay cho đóc tờ (hoàn toàn vô nghĩa).

Xem thêm các bài học trước:

- [Soạn bài Tổng kết về từ vựng](#)

- [Soạn bài Tổng kết về từ vựng \(tiếp theo\)](#)
- [Soạn bài Tổng kết về từ vựng \(tiếp theo - Bài 11 trang 146\)](#)

// Mong rằng nội dung của bài **hướng dẫn soạn văn 9 bài tổng kết từ vựng (Luyện tập tổng hợp)** này sẽ giúp các bạn ôn tập và nắm vững các kiến thức quan trọng của bài học. Chúc bạn luôn đạt được những kết quả cao trong học tập.

[ĐỪNG SAO CHÉP] - Bài viết này chúng tôi chia sẻ với mong muốn giúp các bạn tham khảo, góp phần giúp cho bạn có thể để tự soạn bài tổng kết từ vựng (Luyện tập tổng hợp) một cách tốt nhất. "Trong cách học, phải lấy tự học làm cốt" - Chỉ khi bạn TỰ LÀM mới giúp bạn HIỂU HƠN VỀ BÀI HỌC và LUÔN ĐẠT ĐƯỢC KẾT QUẢ CAO.